

VOORWOORD

Zo gaat dat ...

... met een verwarde man. En het is eigenlijk niet om te lachen: leven met heftige pieken en dalen, psychosen. Toch is Mark Verhoogt in staat om zijn leven te beschrijven met een nuchtere 'opgewektheid', soms zelfs op een lichtvoetige manier. In een reeks korte verhalen komt een veelheid van aspecten uit zijn dagelijks leven aan de orde: de psychotische crises, hun aanloop, opnames, de zwartheid van de somberte, verlies, medicijnen, fietsen met de kindertjes, de gereed-schapskist, een mysterieuze enveloppe. Als lezer word je in eerste instantie een beetje op het verkeerde been gezet: door de korte stukjes en een zekere mate van – ja, wat is het eigenlijk – een lichte vorm van ironie? Het ontbreken van een rangschikking van de stukjes in tijd draagt daaraan bij. Verhoogt kiest voor sprongen in de tijd, van ver terug naar meer recent, naar minder recent en vice versa en dat door het hele boek heen. Het gaat namelijk niet om één groot verhaal, maar om anekdotes daaruit. Deze vorm stoort geenszins, maakt zelfs dat het leed en het leven van Verhoogt voor de lezer te behappen blijven. De gemiddelde mens wil tenslotte niet na twee pagina's in een diepe depressie geraken bij de confrontatie met zoveel lijden. 's Avonds is er immers ook weer het journaal. Zo zitten we nou eenmaal in elkaar.

Er ontstaat een eerste indruk als zou het leven met een bipolaire aandoening best te doen zijn. Sterker nog: zo'n aandoening blijkt een bron van vermakelijkheden te zijn en leidt soms tot hilarische situaties. En het lijkt goed voor een literaire carrière. Want daarvoor heeft Verhoogt ook veel in huis. Op elke bladzijde van deze bundel treft de lezer prachtige woordendansjes. De auteur is een ware scherp-slijper in dat opzicht. Hij schrijft over de lenigheid van taal. Maar ook over de beperkingen van taal als het gaat om ervaringen in bijvoorbeeld een manische psychose. Het woord buitenzinnigheid krijgt

een geheel nieuwe betekenis en – zo ontzettend mooi – ‘Ik moet weerstand bieden aan de onderstroom om met de golven te kunnen blijven spelen.’ Toen ik dat las, sprongen mij de tranen in de ogen. Daarbij is wat mij betreft het lelijke woord ‘zelfmanagement’ een vloek en voorgoed uit de gratie.

Ja, tranen van ontroering bij zoveel schoonheid van taalkunst. Maar later, bij het wegleggen van het boekwerkje en het laten bezinken, dan toch ook bij het ‘grote verhaal’. Want al die anekdotes bij elkaar opgeteld – ergens in mijn grijze cellen een beetje op een tijdelijk geplaatst en dan laten doordringen wat dat voor leven moet zijn (geweest) – dan komen de tranen wel. En met die tranen een enorm ontzag voor de man die het overleefde, sterker nog, die erdoor ging creëren, kunstenaar werd.

Want zo ging dat met die verwarde man: hij overleefde, hij schreef en liet ons delen. Zo iemand gun je alleen maar dat hij er over een paar jaar op terugkijkt en er hartelijk om kan lachen.

Wilma Boevink